

Toespraak van de minister van Defensie ter gelegenheid van de openbare uitreiking van de Dapperheidonderscheidingen op 7 oktober 2009 te Breda.

Let op: Alleen gesproken woord geldt!

Ridders Militaire Willems Orde Van den Hoek en Kroon, Excellenties, familie Hoogland, leden van de vaste Kamercommissie voor Defensie, leden van de Vereniging Draggers Militaire dapperheidonderscheidingen, generaals, burgemeesters, familie, vrienden en collega's van de te decoreren militairen, aangetreden militairen, cadetten, adelborsten en cursisten, dames en heren,

Welkom op deze bijzondere plek, welkom op deze bijzondere dag.

Wij eren vandaag acht militairen die op uitzonderlijke wijze vorm hebben gegeven aan hun taak bij de Nederlandse krijgsmacht. Zij hebben moed en leiderschap getoond onder vuur. Zij hebben op cruciale momenten het verschil gemaakt. Onder moeilijke omstandigheden. Met gevaar voor eigen leven. Zij hebben met hun daden de voortgang van hun missie bevorderd.

Wij onderscheiden u vandaag voor het front van de troep voor het uitvoeren van cruciale operaties in Afghanistan drie jaar geleden.

Wij onderscheiden u hiervoor met het Bronzen Kruis en het Kruis van Verdienste. Deze Koninklijke dapperheidonderscheidingen zijn ingesteld tijdens de Tweede Wereldoorlog voor 'bijzondere daden in de strijd'. Want ook toen kwam het aan op moed en dapperheid. Het voortbestaan van het Koninkrijk hing er van af. De toekomst van Europa hing er van af.

Moed. Dapperheid. Het klinkt zo mooi. Het klinkt bijna gemakkelijk. Zeker hier en nu, in deze kalme, waardige, overzichtelijke omgeving. Maar de werkelijkheid is minder mooi. En minder gemakkelijk.

Wat doe je als de granaten links en rechts inslaan?

Als een collega boven op een dak getroffen wordt. Hij valt. Is hij gewond? Of dodelijk getroffen? Klim je naar boven terwijl het kogels regent? Je familie wacht thuis in spanning op je behouden terugkeer. Maar het thuisfront van je collega zit in dezelfde spanning. Wat is het beste? Het beste voor de operatie? Voor de andere eenheden? Voor je collega's verderop op de heuvel?

De mannen die hier vandaag onderscheiden worden, namen onder vuur risicovolle beslissingen.

Een cruciale vraag hebben ze zichzelf niet gesteld: wat is het beste voor mij persoonlijk? Deze mannen zijn de confrontatie aangegaan met ontberingen, pijn en levensbedreiging. Ze hebben het goede gedaan in moeilijke omstandigheden. En zij deden dat om een hoger doel te dienen. Ongeacht de persoonlijke consequenties. Zij maakten daarmee hun persoonlijke belangen ondergeschikt aan de belangen van collega's of medemensen. Ik wil u ronduit zeggen dat dat mij niet onberoerd laat. Uw moed. Uw dapperheid.

Wie aan moed, dapperheid en gevechtssituaties denkt, denkt vaak aan de commando's. Eerder vandaag heb ik namens Hare Majesteit de Koningin acht commando's onderscheiden waarvan één postuum. Voor hun zeer moedige optreden in Afghanistan. Met het oog op toekomstige speciale operaties vond deze ceremonie plaats in beslotenheid. Eén commando werd onderscheiden voor zijn optreden naast kapitein Marco Kroon.

Kapitein Kroon kreeg voor zijn handelen in Afghanistan in mei dit jaar uit handen van de Koningin de hoogste militaire onderscheiding, de Militaire Willems-Orde.

Wij zijn trots op deze commando's. Maar zij zijn niet het hele verhaal. Naast hen staan vele andere mannen en vrouwen. Van alle krijgsmachtdelen, wapens en dienstvakken. Zij zijn ook frontsoldaten. Óf leveren de zo onmisbare gevechtssteun. De krijgsmacht kan niet zonder hen. De krijgsmacht kan niet zonder ú.

U bent korporaal, onderofficier of officier.

U behoort tot het wapen der infanterie, het wapen der cavalerie en het dienstvak van de logistiek. U laat ons zien dat moed vele gezichten kent.

Dat dapperheid niet is gebonden aan rang of stand, wapen of dienstvak. Ik vind dat een wijze les. Moed is niet te koop. Moed is niet te leren. Moed is niet te voorspellen. Pas als het er op aankomt, toont zich deze ware aard. Onder hoge druk ontstaan de mooiste diamanten.

Militairen. U hebt gekozen voor een bestaan als beroepsmilitair. U weet dat u kunt worden uitgezonden. U bent daarvoor opgeleid en uitgerust met passend materieel. Tegelijkertijd realiseer ik mij ten volle wat wij als Nederlandse politiek van u vragen. Wij vragen u om namens het Koninkrijk bij te dragen aan fundamentele waarden als stabiliteit en vrijheid in de wereld. Wij vragen u dat te doen onder soms risicovolle omstandigheden. Met soms gevaar voor eigen leven.

U bent gegaan. U hebt daar indrukwekkende ervaringen opgedaan. Mooie ervaringen van kameraadschap en verbondenheid. Maar ook trieste ervaringen. Er zijn collega's gewond geraakt. Sommigen zijn er vandaag bij.

Er zijn collega's omgekomen. Familieleden van sommigen zijn er vandaag bij. U hebt dat verdriet meegemaakt.

U hebt de moeilijke omstandigheden van de Afghaanse burgerbevolking gezien. Dat zijn ervaringen die u de rest van uw leven bij u zult dragen. U maar ook uw gezin, uw familie en vrienden. Uw ervaringen grijpen diep in deze relaties in.

Wij als Defensie waarderen de steun van het thuisfront aan onze militairen zeer. Ook wij voelen die verantwoordelijkheid om u te steunen.

Het geeft mij daarom veel voldoening vandaag op deze wijze blijk te mogen geven van de brede maatschappelijke waardering voor uw werk.

Sergeant der eerste klasse René Neef en eerste luitenant Alex Spanhak.

U wordt onderscheiden met het Kruis van Verdienste en het Bronzen Kruis vanwege uw moedige pogingen om twee militairen van uw eenheid terug te halen onder zwaar vijandelijk vuur. Vanuit de gedachte: wij laten niemand achter. Hoezeer dat wordt gewaardeerd, blijkt wel uit de aanwezigheid van de ouders van Tim Hoogland hier vandaag.

Korporaal Mark Groen, opperwachtmeester Marc Hammink, korporaal der eerste klasse Martijn Nieuwenhuis, sergeant-majoor Jacob van Velsen, sergeant Maurice Vissers en wachtmeester Dayrohn Wiesken. U komt het Kruis van Verdienste toe.

U hebt moedig opgetreden tijdens een vijandelijke aanval. U heeft zich aan gevaar blootgesteld om uw kameraden te redden, om gevechten in uw voordeel te beslissen en om operaties op cruciale momenten positief te beïnvloeden.

Vandaag is een dag van trots voor de hele Nederlandse krijgsmacht.

Nog maar een paar jaar geleden stonden sommigen van u aangetreden precies als deze cadetten, adelborsten of cursisten.

U was volop in het leerproces, nog onbekend met wat de toekomst u zou brengen binnen de krijgsmacht.

U hebt laten zien dat het snel kan gaan. U hebt laten zien dat leeftijd, rang en functie er niet toe doen om waar leiderschap te tonen.

Dat strekt ons allen tot voorbeeld.

-0-0-0-